

Soru-Cevap

Soru: Mecusiler hakkındaki bir hadiste, Ömer İbn-ul Hattab'ın Mecusileri hatırlayınca onların durumu hakkında ne yapacağını bilmediğini söylediği ve Abdurrahman İbn-u Avf'ın, Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'i şöyle derken işittiğime şahitlik ederim dediği geçmiştir:

"*Onlara Ehl-i Kitaba uyguladığınızı uygulayın.*" Alimler, bu hadisi sadece kanların korunması karşılığında cizye alınmasına hamlettiler. O halde "onların kadınlarıyla evlenilmez ve kestikleri yenilmez" konusunu bu hadise eklemek doğru olur mu? Yoksa bu bir içtihat ve nassa dair bir anlayış mıdır?

Cevap:

- Onlara uygulayınız... hadisi, [] "**Onların kadınlarıyla evlenilmez ve kestikleri yenilmez**" ifadesinin zikredilmediği hadisler şeklinde varit olmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

- Malik, Cafer İbn-u Muhammed İbn-u Ali'den o da babasından Ömer İbn-ul Hattab'ın Mecusileri hatırlayınca onların durumu hakkında ne yapacağını bilmediğini söylediği ve Abdurrahman İbn-u Avf'ın, Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'i şöyle derken işittiğime şahitlik ederim dediğini tahrir etmiştir: "*Onlara Ehl-i Kitaba uyguladığınızı uygulayın.*"

- İbn-u Ebî Şeybe, Musannaf'ında Cafer'den o da babasından Ömer'in (Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'in) kabri ile minberi arasındaki bir meclisteyken Ehl-i Kitaptan olmayan Mecusiler hakkında ne yapacağımı bilmiyorum deyince Abdurrahman İbn-u Avf'ın Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'i şöyle derken işittim dediğini tahrir etmiştir: "*Onlara Ehl-i Kitaba uyguladığınızı uygulayın.*"

- Ancak İbn-u Ebî Şeybe, Musannaf'ında geçen başka bir rivayetinde sorunun sebebinin Mecusilerin cizyesi hakkında olduğunu, yani sorunun cizye hakkında olduğunu zikretmiştir. Bu rivayette şöyle demiştir: Bize Vakî', bize Sufyan ve Malik İbn-u Enes Cafer'den, o da babasından Ömer İbn-ul Hattab'ın, Mecusilerin cizyesi hakkında insanlarla istişare ettiğini ve Abdurrahman İbn-u Avf'ın Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'i şöyle derken işittim dediğini tahdis etti:

"Onlara Ehl-i Kitaba uyguladığınızı uygulayın."

Bu da konunun, Mecusilerden cizye alınması hakkında olduğu anlamına gelmektedir. Bu nedenle Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'in hadisi, buna dair bir delildir. Yani Mecusiler açısından cizyenin hükmü, Ehl-i Kitap için olan hükmün aynısı olup bu hadis, nikah ve kestikleri hayvanlar gibi başka meseleleri kapsamaz.

-Şâfii'nin bu konuda zikrettiği şey de budur. Zira el-Beyhaki, Fî Marifet-is Sünen ve'l Âsâr'da şöyle dediğini tahrir etmiştir: Bize Ebu Bekir, Ebu Zekeriya ve Ebu Saîd'in şöyle dediklerini haber verdi: Bize Ebu el-Abbas tahdis etti, bize Rabî' haber verdi, bize Şâfii haber verdi, bize Malik Cafer İbn-u Muhammed İbn-u Ali'den o da babasından Ömer İbn-ul Hattab'ın Mecusileri hatırlayınca onların durumu hakkında ne yapacağım bilmiyorum(?) dediğini ve Abdurrahman İbn-u Avf'ın, Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem]'i şöyle derken işittiğime şahitlik ederim dediğini haber vermiştir:

"*Onlara Ehl-i Kitaba uyguladığınızı uygulayın.*" Şâfii, Ebî Saîd'den yaptığımız rivayetimiz hakkında şöyle dedi: Şayet böyle bir rivayet sabit olmuşsa bu, onların kadınlarıyla nikahlanmamız ve kestiklerini yememiz hakkında değil cizyenin alınması hakkında olduğu anlamına gelmektedir.

Bu, hadisler, yani [] "Onların kadınlarıyla evlenilmez ve kestikleri yenilmez" ifadesini zikretmeyen hadisler hakkındadır.

Ancak bu ifadeyi açıkça zikreden hadisler de vardır:

İbn-u Ebî Şeybe, Musannafı'nda Hasan İbn-u Muhammed'den Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'den şunu tahrir etmiştir:

"Hacer Mecusilerine onlara İslam'ı arzeden bir mektup yazdı ki; kim Müslüman olursa ondan kabul edilecek, kim de Müslüman olmazsa ona cizye konulur. Onların kadınlarıyla nikahlanılmaz ve kestikleri yenilmez."

El-Heysemi, Buğyet-ul Bahis an-Zevaid-i Musned-il Haris adlı kitabında bu hadisin bir benzerini zikretmiş ve demiştir ki: Bize Abdulaziz İbn-u Ebân, bize Sufyan Kays İbn-u Muslim'den, o da Hasan İbn-u Muhammed İbn-u Ali İbn-u Ebî Talib'ten şöyle dediğini tahdis etmiştir:

"Resul [Sallallahu Aleyhi ve Sellem], Hacer Mecusilerine onlardan Müslüman olmalarını talep eden bir mektup yazdı ki kim Müslüman olursa ondan İslam'ı kabul edilecek, kim de karşı çıkarsa ondan cizye alınır. Onların kadınlarıyla nikahlanılmaz ve kestikleri yenilmez."

H. 01 Rabî-us Sâni 1432

M. 06 Mart 2011